

Täysistunto

Torstai 8.4.2021 klo 16.00—19.18

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion virkamatkoilla sattuneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 41/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Ennen kuin annan puheenvuoron ministeri Paaterolle, pyydän, että ne edustajat, jotka eivät halua sitä puheenvuoroa kuunnella vaan keskustelevat muuta, siirtyvät salista ulos. — Onko ministeri Paatero? Paatero poissa. — Edustaja Rantanen.

Keskustelu

17.02 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on kysymyksessä kiireellinen laki, jossa on tarkoitus liittää korvausvastuu valtiolle koronarokotteiden aiheuttamista haitoista, haittavaikutuksista, jotka tapahtuvat valtion virkamatkoilla. [Hälinää — Puhemies: Sshhh!] Tämä on sinänsä ihan ok. Olisi ollut vain toki hirvittävän hyvä, että täällä olisi ollut joku ministeri tähän asiaan vastaamassa. Itse olen hivenen huolissani siitä, kun se kiireellisyysasia tässä tulee muun muassa siitä, että meillä on ihmisiä operaatioissa Libanonissa ja Afganistanissa ja pitkin poikin maailmaa, ja on aivan selvä asia, että näille meidän sotilas- ja siviilikriisinhallinnan henkilöille pitäisi rokotteet jollakin tavalla saada. Nythän meillä tällä viikolla valitettavasti tuotiin maailmalta yksi siviilikriisinhallinnan toimija, joka oli ollut Somaliassa operaatiossa — hän oli sairastunut koronatautiin ja menehtynyt ulkomailla. Sikäli tämä asia on erittäin kiireellinen saattaa kuntoon. Itse en ole ainakaan missään vaiheessa nähnyt mitään tietoja siitä, onko tätä hallitus ottanut keskusteluissaan esiin, millä tavoin saadaan rokotettua nämä meidän sotilaat ja siviilikriisinhallinnan ihmiset, jotka maailmalla ovat ja ovat itse asiassa sellaisissa paikoissa, joissa tartunnan riski on varsin suuri, ja se on erittäin huolestuttava asia.

Voi olla, että tämä ei pidä paikkansa, mutta olen antanut itselleni ymmärtää, että esimerkiksi YK:lla on tällaisia lahjoitettuja rokotteita, jotka eivät kyllä välttämättä vastaa sitä meidän eurooppalaista standardia rokotteelle, ja siltä osin olisi kyllä hyvä tietää, mitä rokotteita tässä nyt tarkoitetaan, kun täällä esityksen sisällä todetaan, että ”UNIFIL-operaatiossa Libanonissa YK on ilmoittanut toimittavansa covid-19-rokotteet joukoille lähiviikkoina”. Afganistanista on saatu tietoa, että Yhdysvallat tarjoaa seuraavaa rokote-erää suomalaisten käyttöön. No, se lienee Johnson & Johnson todennäköisimmin, mutta olisi nyt kiva tietää, mitä rokotteita ja millä kriteereillä muun muassa suomalaisillekin sotilaille pis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2021 vp

tetään maailmalla. Nyt tässä on todella kiire tietysti, mutta ei voi olla myöskään niin, että me teemme täällä korvauslakia mutta sitten heille pistetään jotain rokotetta, joka ei ole eurooppalaisittain hyväksytty.

Osaisiko ministeri vastata, mikä täällä on tämä suunnitelma ja onko suunnitteilla, että Suomi jopa lähettäisi myös itse rokotteita näille meidän siviilikriisinhallinnan toimijoille sekä sotilastoimijoille maailmalla? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ministeri Paatero. Me täällä ehdimme jo aloittaa, mutta voitte nyt esitellä tämän.

17.05 Kuntaministeri Sirpa Paatero (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, puhemies! — Kun tässä on tämä nopea vaihto aina kyselytunnin jälkeen, niin en arvannut tulla sisälle ennen kuin toiset ministerit olivat siirtyneet toiselle puolelle tuota käytävää.

Kiitos, kuuntelin jo lopun tästä edustajan puheenvuorosta. Todellakin kyse on siitä, että meillä on siviilikriisinhallinnan sekä sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävissä ihmisiä eri operaatioissa eri puolilla, ja nyt tämä valitettava tapaus tuli tässä esille. Mutta kysymys on siitä, onko ainoa vaihtoehto suomalaisille henkilöille saada rokotus niin, että he tulevat Suomeen, ja tämä ei tietenkään ole monenkaan mielestä ollut järkevää, ja niinpä on sitten ollut tarjolla eri paikoissa varmaan eri rokotuksia. Meillä ei ole tietoa siitä, mitä rokotuksia on ollut tarjolla.

Joka tapauksessa on vapaaehtoista ottaa se rokote, mutta jos siitä aiheutuu jälkiseuramuksena joitain haittoja, sairastumisia ynnä muuta, niin on hyvä varmistaa. Se kuuluu meillä normaalistikin näihin haittoihin, joita sitten Valtiokonttorin kautta ollaan suomalaisille kriisinhallintatehtävissä oleville ihmisille korvattu, milloin on ollut erilaisista syistä sairastumisia tai ihan näissä kriisinhallintatehtävissä tulleita vahingoittumisia, joita sitten on korvattu henkilöille itselleen tai perheenjäsenille, ja sen takiahan tässä on väliaikainen lainsäädäntöesitys. Jos tämmöisestä rokotteesta saadusta haitasta tulee pysyvä haitta, niin se korvauksen pysyvyys tulee tämän päätöksen mukaisesti vuoden 22 loppuun mennessä, kun se päätös on tehty, ja oletettavaa on, että tämä rokottaminen ehditään tekemään kaikkialla, myöskin näissä kriisinhallintapaikoissa, siihen mennessä niin, että vuoden 22 loppuun mennessä nämä haitat tulisivat esille, ja siitä eteenpäin se rullaantuu.

Näin on ajatus, että tämä toteutuu helpommin erityisesti siellä tehtävissä oleville ihmisille, että heidän ei tarvitse matkustaa tänne. Tämä on varmaan myöskin taloudellinen kysymys, jos kaikki suomalaiset siirrettäisiin sieltä tännepäin. En tiedä, onko ollut semmoista keskustelua, että lähetettäisiin yksittäisiä rokotuseriä. En usko, että ainakaan näitä kaikkia, jotka vaativat sen miinus 70 asteen lämpötilan, olisi mahdollista tai järkevää lähettää, pieniä määriä, yksittäisiä rokotteita eri puolille näitä operaatiopaikkoja.

Mutta olen samaa mieltä: Tämä on tarpeellinen esitys, ja se on saatava nopeasti voimaan, koska nämä rokotukset ympäri maailman nyt ovat käynnissä. Sen takia olemme tänään tuomassa esitystä tänne teille käsiteltäväksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitokset. — Ja edustaja Rantanen.

17.09 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Saatoin olla hiukan epäselvä äsken. En suinkaan tarkoittanut sitä, että yksittäisiä rokotteita lähetetään Suomesta miinus 70 asteen kuljetuspaketeilla, vaan kysyin tässä lähinnä sitä, onko meillä tietoa ensinnäkin siitä, mitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2021 vp

rokotteita heille pistetään. Jos heille pistetään jotain intialaista rokotetta, niin pidän hyvin huonona ajatuksena sitä, että me emme varmista sitä, että he saavat rokotteen vähintäänkin nyt eurooppalaisen myyntiluvan omaavista rokotteista. Se pitäisi jollakin tavalla mielestäni varmistaa.

Ja sitten kun ajatellaan, että meiltähän lähtee nyt koko ajan maailmalle sekä siviilikriisinhallinnan ihmisiä että sotilaskriisinhallinnan ihmisiä, niin onko hallitus sopinut, että nämä hoidetaan, rokotetaan siis ennen lähtöä? Eihän siinä ole mitään järkeä, että me lähettämme täältä epidemia-alueille ihmisiä ilman rokotteita ja sitten odotellaan, saavatko he jonkun rokotteen siellä. Kyllähän tämä pitäisi jollakin lailla hoitaa täällä Suomessa, me ei kuitenkaan puhuta hirvittävän isoista määristä, mutta sitäkin tärkeämmistä asioista ottaen huomioon tämän toimintaympäristön, missä nämä ihmiset toimivat. Onko tästä ollut hallituksella puhetta, ministeri Paatero? Osaatteko vastata? Tai voisiko kenties tulla puhetta siitä, että huolehdimme tämän kansainvälisissä tehtävissä oleville — eritoten kun he ovat hyvin alikehittyneissä maissa, ei lähellekään Suomen terveydenhuollon saavutettavissa — jotta meillä ei tule uusia sankarivainajia Helsinki-Vantaalle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja haluaako ministeri Paatero?

17.11 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Voin lyhyesti vastata. Tällä hetkellä en tiedä, onko meillä juuri nyt tässä loppukevään aikana, milloin tämä kriittinen muutama, varmaan, kuukausi tästä enää on olemassa, lähdössä joko siviili- tai sitten sotilaalliseen kriisinhallintaan uusia joukkoja. Tämä lainsäädäntö lähti siitä ajatuksesta, että ne joukot, jotka tällä hetkellä ovat niissä toimipaikoissaan... Ja siellä — olettaisin, en tiedä, mutta olettaisin — suurin osa kriisinhallintaan osallistuvista joukoista on Euroopan maista, jotenka oletettavasti myöskin nämä rokotteen sitten ovat samantyyppisiä. Mutta en tiedä, onko tällä hetkellä esimerkiksi seuraavan kahden kuukauden aikana lähdössä uusia joukkoja.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.